

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Akreditacija študijskega programa

Alma Mater Europaea - Evropski Center Maribor

Študijski program tretje stopnje Arhivske znanosti

Prof. dr. Bogdan Kolar
Prof. dr. Hrvoje Stančič
Aljaž Sekolovnik

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

KONČNO POROČILO O AKREDITACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i in predlagatelj/i: **Alma Mater Europaea – Evropski center Maribor**

Študijski program: **Arhivske znanosti, program III. stopnje, kraji izvajanja:
Maribor, Koper, Ljubljana**

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je dne 30. avgusta 2018 imenoval skupino strokovnjakov za presojo v postopku prve akreditacije študijskega programa.

Skupina strokovnjakov:

predsednik/ca	Prof. dr. Bogdan Kolar, Teološka fakulteta Ljubljana
član/ica	Prof. dr. Hrvoje Stančić, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet
član/ica	Aljaž Sekolovnik, študent

Predstavnica Agencije je bila Zala Sečnik.

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 29. november 2018.

Zavod je na poročilo strokovnjakov odgovoril dne 18. decembra 2018.

Datum oddaje skupnega končnega poročila: 14. januar 2019.

Podpis predsednika/ce skupine strokovnjakov: _____

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela **dne 12. septembra 2018**. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo študijskega programa.

Svet nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je na svoji 130. seji dne 30. avgusta 2018 imenoval prej omenjeno skupino strokovnjakov za pripravo skupnega poročila v postopku akreditacije študijskega programa tretje stopnje Arhivske znanosti na visokošolskem zavodu Alma Mater Europaea (AME) – Evropski center Maribor (ECM). Člani skupine strokovnjakov smo gradivo prejeli dne 12. septembra 2018.

Med dokumenti smo prejeli USB ključek z vlogo in naslednjimi prilogami:

1. Sklep Senata AME z dne 12. aprila 2018, da v akreditacijo pošlje nov program III. stopnje – arhivske znanosti
2. Učne načrte 7 obveznih in 17 izbirnih predmetov
3. Pravilnik o izvajanju doktorskega študijskega programa na AME (3. bolonjska stopnja), ki ga je senat AME sprejel dne 17. marca 2015
4. Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja na AME–ECM, ki ga je senat sprejel dne 16. februarja 2017
5. Načrt znanstveno-raziskovalne dejavnosti na AME skupaj s poročilom o znanstveno-raziskovalni dejavnosti na AME
6. Izjave o pedagoškem in znanstvenem delu za 16 načrtovanih visokošolskih učiteljev, ki bodo nosilci obveznih in izbirnih predmetov
7. Reference za 16 nosilcev visokošolskih učiteljev
8. Načrt o mednarodnem sodelovanju AME–ECM
9. Načrt za izvedbo študijskega programa Arhivske znanosti – program se bo izvajal na treh lokacijah (Maribor, Koper, Ljubljana)
10. Pravilnik o študiju na daljavo na AME, ki ga je njen senat sprejel dne 19. februarja 2013
11. Odločbe o izvolitvah v nazive za nosilce 16 predmetov ter izjavi senata AME za dva predvidena predavatelja (o ustreznosti v tujini pridobljenega naziva, potrdilo za začetku postopka za izvolitev v višji naziv)
12. Izjave o sodelovanju 16 izvajalcev (vključeni sta potrdili o upokojitvi dveh predvidenih učiteljev)
13. Pravilnik postopkih, pogojih in merilih za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na AME-ECM, ki ga je senat AME sprejel dne 28. novembra 2013 in nato dopolnil dne 22. marca 2018
14. Potrdila o materialnih pogojih za izvajanje na vseh treh lokacijah
15. Sodelovanje z ustanovami in strokovnjaki ter načrt o mednarodnem sodelovanju
16. Obrazec za prijavo novega programa
17. Povzetek prijave v angleškem jeziku

Skupina strokovnjakov je pripravila poročilo in ga oddala Agenciji dne 29. novembra 2018. Zavod je na poročilo odgovoril dne 18. decembra 2018.

V svojem odzivu na poročilo strokovnjakov je visokošolski zavod Alma Mater Europaea – Evropski center Maribor pregledno in jasno ter hkrati dovolj podrobno odgovoril na vse ugotovitve iz poročila strokovnjakov. Svoje odgovore je ustrezno argumentiral. Oblikoval jih je glede na posamezne standarde, kot so bili postavljeni v vlogi za akreditacijo in v poročilu strokovnjakov.

Odgovori se nanašajo najprej na predlagane možnosti za izboljšanje (gre za prve štiri standarde), ki so ohranjene tudi v končnem poročilu. Predlagatelj je izrazil pripravljenost, da priporočila upošteva. Pri tem je za svoja ravnanja našel zadostne utemeljitve že v splošnih dokumentih ustanove, pri pripravi odzivnega poročila za program III. stopnje Arhivske znanosti pa je priporočila še bolj poudarjeno uveljavil.

Iz priloženih dokazil in prečiščene dopolnjene vloge je razvidno, da je glede 5. standarda, kjer sta bili ugotovljeni ena večja pomanjkljivost in ena neskladnost, sprejel ustrezne odločitve in posledično dopolnil svojo vlogo.

Glede ugotovljene večje pomanjkljivosti, ki se je nanašala na priznavanje predhodno pridobljene izobrazbe, je vlagatelj sprejel ustrezne spremembe. Pogoje za vpis so prilagodili tako, da so se sedaj v skladu s Spremembami in dopolnitvami 16. člena ZViSa. Pri 5. standardu je bila s strani skupine strokovnjakov ugotovljena neskladnost, ki se je nanašala na postavljanje dodatnega kriterija za vpis, ki ni bil v skladu s čl. 41 ZViSa. Zato so popravili merila za izbiro ob omejitvi vpisa in so sedaj v skladu z omenjenim 41. členom.

Ugotovljamo, da je vlagatelj utemeljeno obrazložil svoja stališča glede možnosti za izboljšanje in da je odpravil tako ugotovljeno pomanjkljivost kot neskladnost. V svojem odgovoru se je zavod zavezal k nekaterim izboljšavam, ki jih je predlagala skupina strokovnjakov. Le-te bo lahko učinkovito uvedel in dokazoval šele v procesu izvajanja študijskega programa.

Ker je AEM-ECM doslej akreditirala že več programov III. stopnje, ki se bodo izvajali na isti način in na istem kraju kot program Arhivske znanosti, je del dokumentov, ki izkazujejo izpolnjevanje pogojev že bil upoštevan. Ogled prostorov, s katerim bi popolno ugotovili dejansko stanje, po mnenju skupine strokovnjakov ni bil potreben. AME-ECM ima zagotovljene materialne pogoje za izvajanje programa Arhivske znanosti.

Skupina strokovnjakov je svoje mnenje oblikovala v mesecih oktobru in novembru 2018, ga uskladila in ob zaključku posredovala svetu Agencije.

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

SESTAVA IN VSEBINA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Študijski program po sestavi in vsebini študentom ponuja celovito znanje ter jim omogoča doseči postavljene cilje in načrtovane kompetence oziroma učne izide.

a) konsistentnost in vsebinska povezanost posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote:

Študijski program tretje stopnje Arhivske znanosti je zamišljen tako, da študentje v treh letih intenzivnega študija in dela dobijo poglobljena znanja s področja arhivistike in nadgradijo poznanje stroke, ki so si ga pridobili na prvi in drugi stopnji. Predmeti so razdeljeni na obvezne in izbirne – izbirnost je 15 %. V prvem in drugem letniku je večji poudarek na obveznih predmetih, kar bo prispevalo k ustvarjanju enotnih temeljev individualni študij (izbirni predmeti) in za pripravo zaključnega dela. Program je zamišljen celovito in konsistentno. Predmetnik v svoji celovitosti ustreza ciljem študijskega programa in hkrati daje študentom zadosti možnosti za pridobivanje znanj na tistih področjih, ki so jim posebej zanimiva ali čutijo potrebo po dodatnih znanjih. Pri kakšnem od predmetov bi sicer lahko zahtevali višjo raven pridobljenih znanj in veščin.

b) povezanost (skladnost) ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov, določenih v učnih načrtih, s cilji in kompetencami študijskega programa in z njegovo vsebino glede na vrsto in stopnjo študija:

Temeljni cilji za to vrsto in stopnjo študijskega programa so jasno opredeljeni. Opredeljene so tudi splošne in predmetno specifične kompetence, ki si jih bo študent pridobil. Doktorski študent si bo pridobil znanja in kompetence, ki jih bo potreboval tako za izdelavo doktorskega dela kot samostojnega reševanja problemov s strokovnega področja. Pridobljena znanja mu bodo pomagala pri reševanju strokovnih vprašanj tako v procesu nastajanja, prevzemanja in urejanja arhivskega gradiva, to je v reševanju vprašanj skupaj z ustvarjalci arhivskega gradiva in pri sodelovanju s strokovnimi arhivskimi ustanovami. Hkrati mu bodo pridobljena znanja v pomoč pri reševanju teoretskih vprašanj. Študijski program študentu ponuja pridobitev tistih kompetenc, ki jih bo potreboval pri reševanju vprašanj s področja nastajanja in urejanja tako dokumentarnega gradiva kot arhivskega gradiva v ožjem pomenu besede. Ocenjujemo, da bodo študentje pridobili veščine za razvijanje novih znanj tako za reševanje najzahtevnejših problemov kot za razvijanje kritične refleksije (ZViS 33), čeprav bi v določenih segmentih pričakovali večjo zahtevnost in bolj specifičen pristop (več o tem pod točko č). Program mu nudi tudi zadosti teoretičnih in praktičnih znanj za pripravo in objavljanje znanstvenih dognanj in novih znanj. V prilogi 3 so kompetence še jasneje in bolj podrobno opredeljene. Program je zasnovan tako, da si bodo študentje pridobili znanja in izkušnje tudi z vključitvijo v temeljne, aplikativne in razvojne raziskovalne naloge.

c) v program integrirane znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške vsebine:

Pripravljalci doktorskega programa Arhivske znanosti so v program vključili vse potrebne elemente, ki zagotavljajo, da bo program študentom ponudil vsebine z znanstvenega, strokovnega, raziskovalnega in tudi umetniškega področja. Ker gre za interdisciplinarni program je takšna usmeritev tudi pričakovana. Navedeni so temeljni raziskovalni projekti, v katere so bili vključeni nosilci predmetov, ki bodo sodelovali pri izvajanju programa Arhivske znanosti. Navedeni so tudi aplikativni projekti, ki jih raziskovalci izvajajo v Sloveniji ali v okoljih, s katerimi sodelujejo. Od teh velja podčrtati projekt elektronskega arhiva, ki ga s pomočjo evropskih kohezijskih sredstev izvaja Arhiv Republike Slovenije, s katerim sodeluje več učiteljev, ki bodo sodelovali pri izvedbi doktorskega programa. Gre za dobro zastavljene projekte, od katerih nekateri segajo tudi v mednarodni prostor, druge je razpisala ARRS, AME ali gospodarski subjekti. Pri projektnem delu ima izvirno mesto mednarodna arhivska šola v Trstu. O dosedanjem projektne delu učiteljev, ki bodo izvajali doktorski program Arhivske znanosti, je najboljši pregled v njihovih spletnih straneh na COBISSU in SICRISU. Pojasnjeno je, kako so projekti povezani s študijskim programom in kako bodo vanje vključili tudi študente. Svoja dognanja bodo imeli možnost predstavljati na mednarodnih arhivskih srečanjih in v reviji ATLANTI, ki je znanstvena revija za sodobno arhivsko teorijo in prakso. Predvideno je, da bodo študentje aktivno vključeni v izvajanje že zastavljenih projektov ter v pripravo in izvedbo novih. Temeljitejša predstavitev znanstvenega, projektne in raziskovalnega dela je opredeljena v Načrtu znanstveno-raziskovalnega dela na AME-ECM, priloga 5. Da so vsebine

doktorskega programa Arhivske znanosti povezane z znanstvenim, strokovnim in raziskovalnem delom nosilcev predmetov, je razvidno iz izjav o znanstvenem in pedagoškem delu nosilcev posameznih predmetov (priloga 6) in iz referenc nosilcev posameznih predmetov (priloga 7), čeprav pri kakšnem od nosilcev reference niso eksplicitno poudarjene. AME-ECM ima vzpostavljen sistem, da spremlja napredovanje svojih sodelavcev na znanstvenem področju in da posodablja svoje učne načrte.

č) vrstni red predmetov oziroma razporejenost predmetov po semestrih in letnikih (horizontalna in vertikalna povezanost) ter njihovo kreditno ovrednotenje:

Iz priloženih učnih načrtov je mogoče ugotoviti naslednje. AME-ECM se je odločila, da bo doktorski program Arhivske znanosti trajal tri leta ali šest semestrov (180 ECTS), kakor daje možnost ZViS (člen. 36). Program je sestavljen tako, da sta prva letnika ali štiri semestri namenjeni poglobljanju že pridobljenih znanj s področja arhivskih znanosti in pridobivanju znanj s področja metodološkega in znanstveno-raziskovalnega dela. Konkretna sadova tako zastavljenega študija in raziskovalnega dela bosta priprava dispozicije disertacije in razprava, pripravljena za objavo v znanstveni publikaciji; slednja je pogoj za pristop k zagovoru disertacije. Tretji letnik, to je peti in šesti semester sta izključno namenjena pripravi doktorske disertacije.

V programu je, v skladu s temeljno zamislijo avtorjev, zagotovljeno določeno razmerje med obveznimi in izbirnimi predmetim; obveznih predmetov je sedem (160 ECTS) in dva izbirna (20 ECTS), od 17, kolikor jih je na voljo. V okviru slednjih imajo študentje možnost, da, odvisno od načrtovane disertacije in usmeritve za nadaljnje delo, pridobivajo specifična znanja. Res je, da sodobni in primerljivi podiplomski doktorski programi dajejo večjo težo izbirnim predmetom v odnosu z obveznimi, da bi tako študentje imeli možnost več pozornosti nameniti raziskovalnim področjem, ki jih zanimajo. Zato bi kazalo razmisliti o zmanjšanju števila obveznih predmetov.

Predlog doktorskega programa Arhivske znanosti predvideva 17 izbirnih predmetov na 40 študentov. Če se študentje pravilno razporedijo na vse predmete (vsak študent vpisuje 2 izbirna predmeta), potem na vsak predmet pridejo 4,7 študentov. V resnici bodo nekateri predmeti imeli več študentov, nekateri manj, treba pa je biti pozoren, da je navadno za izvajanje predmeta potrebnih najmanj 5 študentov.

Horizontalna povezanost predmetov je zagotovljena na ravni letnikov, kjer predmeti pomenijo medsebojno dopolnjevanje in poglobljanje vsebin. Vertikalna povezanost pa se kaže v načrtovani nadgradnji predhodno pridobljenih znanj in veščin. Zaključek vertikalne povezanosti se pokaže v izdelavi doktorskega dela, za kar si bodo študentje pridobivali znanja in metodološke pristope vse od začetka študija v prvem semestru. Program in predmeti študijskega programa tretje stopnje Arhivske znanosti so primerno kreditno ovrednoteni in v skladu z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Celotni program obsega 180 ECTS, posamezni letnik 60 ECTS, od tega je 60 ECTS namenjenih pripravi, izdelavi in zagovoru disertacije.

V primerljivih podiplomskih doktorskih programih se sicer pričakuje največ 20 do 30 % organiziranih oblik študija, medtem ko se za druge dejavnosti, razen pisanje doktorskega dela, predvideva vključevanje študentov v raziskovalno delo in v

projekte, pri katerih sodelujejo učitelji. To je mogoče doseči tako, da se v okviru vsakega od predvidenih predmetov 20 do 30 % od skupnih obveznosti pri predmetu nameni organiziranim oblikam študija, za preostale odstotke pa se obremenitev prenese na raziskovalno delo pri projektu, v katerega je vključen učitelj. Zato bi kazalo razmisliti o zmanjšanju obsega organiziranih oblik študija do zakonsko predpisanega obsega (ZViS 35) ter povečati raziskovalne in projektne dejavnosti.

Od 5 obveznih predmetov se 3 nanašajo na metodologijo raziskovalnega dela in način raziskovanja v arhivistiki (1. Metodologije znanstvenega raziskovanja, 2. Metodologija priprave, izdelave in urejanja znanstvenega dela, 3. Raziskovalne metode v arhivistiki in dispozicija doktorskega dela), kar predstavlja 60% obveznih predmetov, ki ne predvidevajo samostojnega dela. Od preostalih 2 obveznih predmetov se eden večinoma nanaša na tradicionalna arhivska znanja (Relacije arhivskih znanosti), medtem ko drugi obravnava sodobne teme digitalnega arhiviranja (Elektronsko arhiviranje in informacijska infrastruktura), vendar pa se ta konča na učnih izidih, ki so bolj na ravni razumevanja vsebine, kar ni najbolj ustrezno za doktorsko raven. Predlagali bi razmislek o dvojem: 1. zmanjšati število metodoloških predmetov (in povečati število arhivskih predmetov, če je to mogoče v okviru 20 – 30 % obremenitve z organiziranimi oblikami študija oziroma do z zakonom predpisanega obsega 60 ECTS). 2. učne izide pri predmetu „Elektronsko arhiviranje in informacijska infrastruktura“ po možnosti dvigniti na višjo raven, primerno doktorskemu študiju in namesto razumevanja vsebine poskrbeti za izide, ki bodo analiza, vrednotenje in sinteza znanja.¹

Prednosti

V slovenskem prostoru je izkazana potreba po tovrstnem doktorskem študiju. Dosedanje oblike študija s področja arhivistike niso bile zastavljene na način, ki bi omogočal celovito in organizirano pridobivanje specifičnih znanj na vseh treh stopnjah.

Priložnosti za izboljšanje

Pri izbirnem predmetu Hramba elektronskih dokumentov v zasebnem sektorju bi bilo potrebno določiti način ocenjevanja.

Pri izbirnih predmetih imajo študentje možnost pridobivanja novih znanj s področja antične kulture (paleografija, epigrafika), primerno bi bilo, da bi to možnost dobili tudi za obdobje srednjega veka oz. za jezike, v katerih so nastajali dokumenti v tistem času.

Predlagamo razmislek o zmanjšanju števila obveznih predmetov in večjem poudarku na izbirnih predmetih.

Predlagamo razmislek o zmanjšanju obsega predavanj in povečanju raziskovalnih in projektne dejavnosti.

¹ Po Bloomu:

Analiza - Razlikovati pomembne od nepomembnih delov obravnavanega gradiva. Razčleniti informacije, da bi se potrdili deli celote, njihovi medsebojni odnosi, organizacijska načela, vzroki in posledice, izvedli dokazi in zaključki in podprle generalizacije. Odkriti obrazec. Prepoznati skrite pomene. Razlikovati dejstva in zaključke.

Vrednotenje – Primerjati in odkriti podobnosti in razlike med idejami. Oceniti veljavo idej in/ali kvaliteto dosežka na temelju poznanih kriterijev. Odkriti nekonzistentnost znotraj procesa ali rezultata. Odkriti ustreznost postopka glede na nalogo ali problem. Dokazati vrednost. Izbrati možnost in jo argumentirano razložiti.

Sinteza - Sintetizirati bistveno. Izvesti generalizacije na temelju pridobljenih podatkov. Povezati znanje iz različnih področij. Kreativno ali divergentno uporabiti obstoječa znanja za ustvarjanje nove celote (kombinirati poznane dele v novo celoto). Ustvarjati nove ideje in rešitve. Odkrivanje novih obrazcev.

Razmisliti bi veljalo o dvigu zahtevnosti oz. ravni obravnavanja snovi pri katerem od specifičnih arhivskih predmetov.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti niso bile ugotovljene.

2. standard: Študijski program se po imenu, namenu in vsebini primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Povezanost vsebin študijskega programa, njihovo razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja in discipline ter idejni izbor vsebin, jasno opredeljenih in smiselno povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki oziroma umetnosti:

Gledano v celoti je predložen študijski program deloma sodobno usmerjen, ker obsega del aktualnih razvojnih trendov. Program predvideva pridobivanje pričakovanih standardnih in temeljnih znanj s področja tradicionalne arhivistike, ki se ukvarja z ohranjanjem gradiva na papirju. Ob tem program predvideva tudi pridobivanje znanj s področja sodobne arhivistike, ki je usmerjena k vprašanju zbiranja, obdelave in dolgoročnega varovanja (arhiviranja) digitalnega gradiva. Predlagani predmeti in njihove vsebine se jasno ločijo po svoji opredeljenosti k tradicionalni ali sodobni arhivistiki in se tako dobro dopolnjujejo. Glede na to, da se sodobna arhivistika oblikuje v digitalnem okolju a ohranja temeljne arhivske koncepte, predloženi doktorski študij vključuje zadostno in smiselno razmerje temeljnih in sodobnih znanj, čeprav je nekoliko bolj usmerjen k tradicionalnim znanjem, in kaže interdisciplinaren značaj. Predlagano ime študija in predvidene študijske vsebine so popolnoma primerni za področje, za katerega je študijski program predlagan.

Arhivistika danes predstavlja kombinacijo pristopov, ki obsegajo tradicionalno/analogno gradivo in sodobno/digitalno gradivo. Arhivistika je del družboslovnih ved, s področja informacijskih in komunikacijskih znanosti, po svoji naravi je interdisciplinarnega značaja. Glede na to, da se načela ravnanja s tradicionalnim gradivom ne morejo preprosto in neposredno prenašati v digitalno okolje, jih sodobna arhivistika prilagaja in razvija nove in sodobne prakse postopanja z digitalnim gradivom. V tem kontekstu se pojavljajo tudi novi in sodobni izzivi, ki jih arhivistika mora reševati, kot so to na primer vprašanja, povezana z dolgoročnim hranjenjem (engl. Long-term Preservation) digitalno podpisane gradiva, pri katerem certifikat za podpis poteče že po 2 ali 5 letih, medtem ko se mora gradivo hraniti bistveno dalj časa; gre za vprašanja povezana s hrambo v računalniškem oblaku (engl. Cloud) in povezanimi pravicami do odprtega dostopa do podatkov (engl. Open Data); a tudi za diametralno nasprotno pravico do pozabe (engl. Right to be Forgotten); vse to pa še v kontekstu prekomejnega pretoka podatkov (engl. Transborder Data Flow) itd. Danes se sodobna arhivistika razvija po konceptu t.i. „računalniške arhivistike“ (engl. Computational Archival Science, CAS), ki vključuje razvoj funkcionalnosti in uslug, temelječih na arhivskih zapisih, ki so digitalizirani ali so nastali v prvotno digitalni obliki (engl. Digitally Born). Tako razvija možnosti analize velikih količin podatkov (engl. Big Data Analysis), globoko analizo podatkov (engl. Data Mining), vizualizacijo podatkov iz arhivskega gradiva, prepoznavanje vzorcev (engl. Pattern Recognition) in strojnega učenja (engl. Machine Learning), npr. pri računalniškem razpoznavanju znakov rokopisnega gradiva, kar vse spada na področje umetne inteligence (engl. Artificial Intelligence, AI). V kontekstu sodobne arhivistike se pojavlja

tudi potreba po drugih sodobnih tehnologijah, kot so to na primer tehnologije povezanih blokov in distribuirane glavne knjige (engl. Blockchain and Distributed Ledger Technologies, DLT) za potrjevanje provenience, zavarovanje zapisov pred spremembami in podobno. Z drugimi besedami, danes se arhivistika kot sodobna znanost ukvarja z vprašanji dolgoročnega varovanja digitalnega gradiva, z njegovo analizo, ki ni mogoča brez kvalitetnih metapodatkovnih opisov, z razvojem novih uslug, ki temeljijo na medsebojni povezanosti digitalnih arhivov z drugimi sistemi, oziroma v končnem koraku, ne z varovanjem gradiva, temveč z ohranjanjem dostopa do digitalnega gradiva, ki kljub potrebnim prenosom iz starih medijev na nove in konverzijam iz zastarelih formatov v nove mora ohraniti avtentičnost, zanesljivost, celovitost in uporabnost (ISO 15489). Takšni sodobni izzivi in raziskovanja, ki se ukvarjajo z njimi, predstavljajo raziskovalne trende v današnji arhivistiki.

Predloženi program doktorskega študija Arhivske znanosti je klasični program doktorskega študija, ki se razvijajo danes in so bili akreditirani pred 10 ali več leti. Vendar ne naredi nadaljnega koraka in ne zajema sodobnih raziskav na tem področju. Tako je od vsega navedenega v programu mogoče najti edino teme, ki so povezane z dolgoročnim ohranjanjem digitalnega gradiva in digitalnega arhiva, oziroma na hrambo v oblaku. Teme, ki gledano z današnje perspektive šele prihajajo², a bodo še kako aktualne v 4 ali 5 letih, ko bo študij zaključila prva generacija študentov, poleg uporabe umetne inteligence v arhivih, globoke analize podatkov, povezanih blokov, semantičnega povezovanja in povezanih odprtih podatkov (engl. Linked Open Data, LOD) in podobnega, niso našli mesta v vsebinah predloga tega programa.

Prednosti

Predlagani študijski program ima interdisciplinarni značaj in študentom ponuja možnost izbire raziskovalnih tem tako s področja tradicionalne arhivistike kot sodobne arhivistike ali takšnih, ki pokrivajo oba vidika. Tako zastavljen študij bo študentom nudil možnost za samostojne izbire v izbrani znanstveno-raziskovalni smeri.

Priložnosti za izboljšanje

Predlog bi bil, da se vključi nekatere vidike sodobne arhivistike v kakšnega od predmetov ali pa se predvidi predmet, ki bi bil namenjen razvojnim tendencam v sodobni arhivistiki. Od 17 predlaganih izbirnih predmetov so 4 povezani z digitalnimi zapisi in sistemi (predmeti 1, 9, 10, 11 navedeni v Obrazcu za akreditacijo študijskega programa), 10 se jih nanaša na klasične arhive in njihovo delovanje/poslovanje ter na kulturno dediščino (predmeti 2, 3, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 17), 3 pa se nanašajo na pravno-normativni okvir (predmeti 4, 8, 16). Razmerje tem izbirnih predmetov je tako:

digitalne : analogne : pravno-normativne = 24% : 59% : 17%

Iz te analize je razvidno, da je težišče predloga programa doktorskega študija Arhivske znanosti na klasični, to je analogni arhivistiki. Zato bi bil predlog, da bi po možnosti

² Bolj podrobno glej: Marciano, R., Lemieux, V., Hedges, M., Esteva, M., Underwood, W., Kurtz, M. & Conrad, M. (2018). *Archival Records and Training in the Age of Big Data*. In J. Percell, L. C. Sarin, P. T. Jaeger, J. C. Bertot (Eds.), *Re-Envisioning the MLS: Perspectives on the Future of Library and Information Science Education* (Advances in Librarianship, Volume 44B, pp.179-199). Emerald Publishing Limited. URL: <http://dcicblog.umd.edu/cas/wp-content/uploads/sites/13/2017/06/Marciano-et-al-Archival-Records-and-Training-in-the-Age-of-Big-Data-final.pdf>

oblikovali enak delež predmetov, ki se bodo ukvarjali z analognimi in digitalnimi vsebinami.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti niso bile ugotovljene.

3. standard: Študijski program je povezan z okoljem, v katerem visokošolski zavod deluje.

a) analize oziroma raziskave potreb zaposlovalnega okolja, trga dela in zaposljivosti diplomantov ali potreb po znanju in ciljev družbe:

Sestavljalci programa so v vlogi in prilogah posredovali informacije, ki govorijo o vpetosti programa v okolje in v širši mednarodni prostor. Načrt znanstveno-raziskovalnega dela pri programu je vključen v programe na AME-ECM (priloga 5). Dodana sta Načrt o mednarodnem znanstvenem sodelovanju (priloga 8) in Načrt o sodelovanju z mednarodnimi strokovnjaki z arhivskega področja (priloga 15). Zagotovljeno je vključevanje v mednarodne programe mobilnosti, tako za pedagoške kot nepedagoške sodelavce. Mednarodna usmerjenost AME-ECM, ki se odraža v njenih temeljnih dokumentih, presega usmerjenost v neposredno okolje in nudi dodatne možnosti sodelovanja in zaposlovanja.

AME-ECM sodeluje z različnimi arhivskimi ustanovami tako javnimi kot zasebnimi na Slovenskem in v tujini. Učitelji in mentorji, ki bodo vključeni v izvajanje programa, so sodelavci teh ustanov. AME-ECM ima tesne vezi z Evropsko akademijo znanosti in umetnosti EASA s sedežem v Salzburgu, ki je močno vpeta v srednje evropski prostor. V širši prostor se bodo vključevali tudi strokovnjaki, ki bodo svoj študij zaključili na programu Arhivske znanosti.

Iz učnih načrtov je sicer razvidno, da bodo vsa predavanja v slovenskem jeziku, kar je mogoče razumeti tudi kot izraz skrbi za razvoj strokovnega-znanstvenega jezika s področja arhivistike. Ta cilj bo potrebno uskladiti z namenom ustanove, da deluje v mednarodnem prostoru in ponudi predavanja tudi v tujem jeziku.

Po zagotovilih sestavljalcev programa v slovenskem prostoru ne obstajajo analize o potrebah strokovnjakov s področja arhivskih znanosti. Razvoj arhivskih znanosti v svetu in na Slovenskem, predvsem pa potrebe na gospodarskem in drugih področjih življenja, so v zadnjih letih dosegli takšen razmah dejavnosti in s tem tudi nastajanje dokumentarnega-arhivskega gradiva, da se zahtevajo strokovnjaki z najvišjo stopnjo izobrazbe. Program Arhivske znanosti trgu zagotavlja takšen profil strokovnjakov, ki bodo lahko odgovorili na takšne naloge. Potrebe družbe oz. koliko študentov bo na programu III. stopnje Arhivske znanosti primerno/ustrezno vpisati, bo morala AME-ECM sproti ugotavljati.

b) razmere za praktično izobraževanje študentov:

Praktično izobraževanje študentov v tem programu ni predvideno, ker gre za program tretje stopnje.

Prednosti

Vpetost v mednarodni prostor.

Že obstoječa povezanost nosilcev posameznih predmetov ter njihovo sodelovanje z arhivskimi ustanovami na Slovenskem in v sosednjih deželah, kar se je uveljavilo že

doslej, se bo s tem programom lahko še povečala, poglobila in znanstveno-strokovno razširila.

Študentje se bodo v teku priprave zaključnega dela s pomočjo mentorjev še bolj povezali z okoljem in strokovnimi ustanovami.

Priložnosti za izboljšanje

Velik del projektov, v katere so bili vključeni visokošolski učitelji in raziskovalci, ki bodo sodelovali pri izvajanju programa Arhivske znanosti, se izteka ali ima le še krajši čas do izteka. Potrebno bi bilo pridobiti nove programe/projekte ali se intenzivno vključiti v tiste, ki jih bodo izvajale ustanove, s katerimi imajo načrtovano sodelovanje.

Koristno bo nakazati povezanost sodelovanja nosilcev predmetov pri projektih z izvajanjem znanstveno-raziskovalnega dela v okviru predlaganega študijskega programa. Ker bo šlo za prvo izvajanje programa Arhivske znanosti bo zelo koristno intenzivno spremljanje ustreznosti zasnovanega programa, vsebin in izvajanja s pričakovani okolja oz. študentov, njihovimi potrebami in končnimi rezultati, ter program oz. posamezne predmete sproti posodabljanju.

Potrebno bi bilo načrtno spremljanje potreb slovenskega in širšega okolja po strokovnjakih s področja arhivskih znanosti in temu prilagajati razpisana mesta.

Potrebno bi bilo, da sestavljavci in sodelavci pri izvajanju programa Arhivske znanosti iščejo poti, kako omogočiti študentom, ki ne bodo obvladali slovenskega jezika, polno vključitev v študijski program in pripravo zaključnega dela.

Za načrtno spremljanje izvajanja programa, ugotavljanja prednosti in pomanjkljivosti, zadovoljstva študentov in uresničevanja začrtanih ciljev bo koristno še bolj jasno definirati vlogo in pristojnosti predstojnika oz. koordinatorja programa.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti niso bile ugotovljene.

ZASNOVA IZVAJANJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Zasnova izvajanja študijskega programa ustreza njegovi vsebini, sestavi, vrsti, stopnji in namenu (ciljem), tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

a) predvideni načini, oblike in potek poučevanja:

Pri doktorskem programu Arhivske znanosti je predviden vpis za izreden način študija in za študij na daljavo; predvidenih je 40 vpisnih mest. Potek poučevanja je predstavljen v dokumentu Načrt za izvedbo študijskega programa (priloga 9). Uporabljene bodo naslednje oblike dela s študenti: predavanja, seminarji, vaje, študij primerov, projektno delo, individualne in skupinske konzultacije, raziskovalno delo in intenzivno spremljanje študentov pri njihovih pripravah projektnih in raziskovalnih nalog ter njihovih predstavitev. Doktorski program Arhivske znanosti se bo izvajal kot študij na daljavo in na treh lokacijah (Maribor, Ljubljana, Koper). Izvajanje študija na daljavo je predstavljeno v Načrtu za izvedbo študijskega programa ter v Pravilniku o izvajanju študija na daljavo, ki je skupen za vse programe, ki jih organizira AME-ECM (priloga 10); posodobljeno obliko je Senat sprejel februarja 2013. Pravilnik zagotavlja sistem spremljanja kakovosti izvajanja študijskih programov na AME-ECM. Za študij na daljavo AME-

ECM zagotavlja ustrezno opremo in tudi usposobljenost učiteljev za tovrstno delo. Študentom je s študijskimi gradivi ter z ustreznimi metodami dela in organizacijo študija ter tudi s pomočjo tutorjev dana možnost, da pridobijo kvalitetno znanje. Za izvedbo tovrstne oblike organiziranega dela s študenti ima ECM posebno enoto, ki je odgovorna za opravljanje organizacijskih in administrativno-upravnih nalog. Zagotovljen je sistem sprotnega obveščanja. Mogoče je ugotoviti, da so dobri temelji za e-učno okolje in za ŠD kot takšen.

Kolikor je mogoče sklepati iz priloženih dokumentov je predvideni način izvajanja študijskega programa zastavljen tako, da bo prinašal sadove oz. ustrežal ciljem, ki so si jih zastavili sestavljavci programa. Ker gre za doktorski študij, je organiziranih oblik študija seveda manj in velja večji poudarek individualnemu delu. Mentorji, ki so vsi znanstveniki in učitelji z uglednimi referencami, bodo pri tem imeli odločilno vlogo. V kolikšni meri pa bodo cilji zares doseženi, bo mogoče ugotavljati šele takrat, ko bodo študij zaključili prvi diplomanti oz. doktorji. Zato bo zelo pomembno sprotno spremljanje zadovoljstva študentov in okolja, v katerega bodo vključeni tako v času študija kot v nadaljevanju po zaposlitvi.

b) ustreznost kadrov v skladu s 13. členom meril ter:

- **področna primernost izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev in sodelavcev;**
- **izpolnjevanje pogojev za mentorstvo doktorskim študentom in ustreznost mentorjev:**

Priložena dokumentacija dokazuje izpolnjevanje zahtev za akreditacijo kot je predvideno v Merilih za akreditacijo. Nekoliko izstopa visoka povprečna starost učiteljev, ki bodo sodelovali v programu.

Vlogi so priložena dokazila o izvolitvah v nazive za 16 visokošolskih učiteljev in raziskovalcev, ki bodo sodelovali v izvajanju programa (priloga 11). Med temi je 5 rednih, 4 izredni profesorji in 7 docentov. Čeprav imajo nekateri predvideni učitelji različna habilitacijska področja, kar si je mogoče razložiti z dejstvom, da doslej tovrstnega študija na Slovenskem ni bilo, so njihova habilitacijska področja primerna za sodelovanje pri programu oz. so habilitacijska področja sorodna/komplementarna s področjem arhivskih ved. Priložene so tudi izjave o pedagoškem in znanstvenem delu nosilcev posameznih predmetov (priloga 6) in izjave o sodelovanju nosilcev posameznih predmetov (priloga 12). Priložen je tudi Pravilnik o postopkih, pogojih in merilih za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev, ki velja na AME-ECM (priloga 13); zadnja dopolnitev je bila sprejeta na seji Senata marca 2018. Zaradi načina izvajanja programa, v katerem bodo imeli odločilno vlogo strokovnjaki iz neposrednega delovnega okolja, niso predvidene polne zaposlitve samo na programu, temveč zaposlitve po pogodbi. V načrtu programa je predvidena zgolj ena polna zaposlitev. Kot je vlagatelj načrtoval izvajanje drugih študijskih programov, bodo tudi pri izvajanju doktorskega programa Arhivske znanosti sodelovali predvsem zunanji sodelavci, ki bodo sicer polno zaposleni v svojih matičnih ustanovah ali upokojenci (2 za obvezne predmete, 5 za izbirne predmete). Priloženi dokumenti kažejo, da so bili aktivni na pedagoškem in raziskovalnem področju aktivni tudi v zadnjem petletju. V okviru delovanja AME-ECM so predvideni strokovno-tehnični in upravno administrativni delavci, ki bodo tudi podpora pri izvajanju doktorskega programa Arhivske znanosti. Gre za skupne podporne službe.

Vsi nosilci predmetov v doktorskem programu so predvideni kot mentorji študentom in že imajo reference, ki se zahtevajo za prevzem mentorstva. Priloženi dokumenti, med temi njihove reference (priloga 7), potrjujejo njihovo usposobljenost za prevzemanje mentorskih nalog. To je razvidno tudi iz njihovega dosedanjega dela pri programih/projektih in drugih oblikah raziskovalnega dela. Dobra povezanost ustanove z mednarodnim prostorom kaže ugodne možnosti za nadaljnje usposabljanje in napredovanje. Sestavljavci programa zagotavljajo, da je predvidenih največ pet študentov na enega mentorja, kot določa ZRRD v III. poglavju.

c) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

Da AME-ECM razpolaga z ustreznimi materialnimi pogoji, ki jih zahteva izvajanje doktorskega programa, je predstavljeno v prilogah Materialni pogoji (priloga 14). Svoj sedež ima v Mariboru, Slovenska 17. Tam so poleg predavalnic vsi drugi potrebni prostori (za strokovne službe, kabineti za učitelje, knjižnica s čitalnico, referat) in možnost, da po potrebi najame še več prostorov. Prostori so opremljeni z aktivnimi tablamami in vključeni v internetne povezave. Nameščena je povsem nova IKT oprema. Načrt za izvedbo študijskega programa (priloga 9) in v Pravilniku o izvajanju študija na daljavo, ki velja za vse programe na AME-ECM (priloga 10). Zagotovljeni so prostori za izvajanje organiziranih oblik dela na treh lokacijah (Maribor – Slovenska 17, Ljubljana – Kardeljeva ploščad 1, Koper – Trubarjeva ulica 1), za katere ima zavod sklenjene ustrezne pogodbe. Prostori na vseh treh lokacijah so dostopni tudi invalidom oz. ljudem s posebnimi potrebami. Na vseh treh lokacijah je možnost pridobitve novih prostorov. Študentom in zaposlenim je omogočena enotna vstopna točka in tudi e-učilnica z novo opremo. Infrastrukturo s konferenčnimi strežniki in sistemom dostopa preko federacije AAI zagotavlja slovensko akademsko omrežje Arnes. Zagotovljena je tudi podporna služba.

Študentje imajo na voljo več knjižnic, osrednja je na sedežu AME-ECM, v katerih je zagotovljena možnost uporabe in sprotno nabavljanje ustrezne literature in drugih virov oz. študijskega gradiva. V knjižnicah so zaposleni strokovno usposobljeni delavci z ustrezno izobrazbo in poznavanjem e-okolja. Iz predstavitve je razvidno, da deluje več izposojevališč (Maribor, Murska Sobota, Koper), v Ljubljani pa imajo študentje na voljo še knjižnico AMEU-ISH s čitalnico, ki je v sosednji stavbi. Z vrsto drugih knjižnic, ki so navedene v vlogi (UKM, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, knjižnica Teološke fakultete Maribor, knjižnica Pokrajinskega arhiva Maribor), knjižnica Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti Maribor/Trst, Centralna tehnična knjižnica Ljubljana), ima AME-ECM sklenjene pogodbe o sodelovanju, kar omogoča dostop do gradiva tako učiteljem kot študentom. Večina učnega gradiva je sicer dostopnega v e-okolju. Študentom je omogočen dostop do vseh pomembnih bibliografskih baz z indeksi citiranosti: WoS, SCOPUS, SCI-EXPANDED, SSCI, ESCI ter AHCI.

AME-ECM je zasebna ustanova, ki je uspela vzpostaviti stabilen in pregleden način zbiranja finančnih sredstev in izpolnjevanje drugih materialnih pogojev za izvajanje svojih dejavnosti. Zagotovljeni so ustrezni in stabilni finančni viri za redno izvajanje študijskega programa. Ima opredeljene tudi vse strukture, ki skrbijo za nadzor nad delovanjem; usklajuje ga upravni odbor.

Prednosti

Neposredna povezanost učiteljev in mentorjev pri izvajanju programa z arhivskimi in drugimi strokovnimi ustanovami bo omogočala neposreden prenos znanj in izkušenj, hkrati bo v pomoč pri odkrivanju novih potreb izobraževanja.

Manjše število študentov bo omogočalo večje možnosti individualizacije dela.

Dobra vpetost v mednarodni prostor omogoča objavljanje v tujih revijah ter nudi možnosti za nadaljnje usposabljanje in napredovanje tako učiteljev kot študentov.

Sistem Študija na daljavo (ŠND), ki kombinira klasično obliko študija in študija na daljavo na podlagi preteklih izkušenj.

Priložnosti za izboljšanje

Potrebna bo intenzivna skrb za vključitev mlajših strokovnjakov, učiteljev in raziskovalcev, saj je povprečna starost izvajalcev programa sorazmerno visoka.

V skladu z možnostmi ustanove bi bilo potrebno delati za večji delež polno zaposlenih sodelavcev pri izvajanju programa.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti niso bile ugotovljene.

5. standard: Pogoji za študij in obvezne sestavine študijskega programa so določeni, pregledni in razumljivi. Omogočajo uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti vseh deležnikov v študijskem procesu.

a) pogoji za vpis v študijski program in napredovanje študentov:

Na podlagi dokumentacije se lahko v doktorski program Arhivskih znanosti vpišejo diplomanti študijskih programov II. stopnje ter študijskih programov, ki izobražujejo za poklice, ki jih urejajo direktive EU oz. enovitih magistrskih študijskih programov s 300 ECTS. Prav tako se lahko vpišejo diplomanti študijskih programov za pridobitev magisterija znanosti ali specializacije ter univerzitetne izobrazbe sprejetih pred 11.6.2004. Diplomantom dosedanjih študijskih programov za pridobitev magisterija znanosti oziroma specializacije po končanem študijskem programu za pridobitev univerzitetne izobrazbe na doktorskem študiju se priznajo obveznosti v obsegu najmanj 60 ECTS, kot to zahteva 16. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (ZVis E).

V program se lahko vpišejo tudi diplomanti domačih in tujih univerz, ki se jim priznava predhodno izobraževanje po pogojih, ki je veljajo v Republiki Sloveniji.

V kolikor bi prišlo do omejitve vpisa, vlagatelj v vlogi navaja, da se bo kandidate izbralo na podlagi predpisanih meril: to je na podlagi povprečne ocene predhodnega študija, na podlagi katerega se kandidat vpisuje. Zakon o visokem šolstvu v 41. členu določa, da se za vpis v doktorske študijske programe upošteva uspeh pri študiju druge stopnje (povprečna ocena, ocena magistrskega dela), lahko pa tudi uspeh pri izbirnem izpitu, določenem s študijskim programom, ali pri preizkusu umetniške nadarjenosti oziroma psihofizičnih sposobnosti.

Študenti doktorskega študija bodo napredovali v 2. letnik s pridobljenimi vsaj 45 ECTS točkami in s predstavitvijo teme na doktorskem seminarju. V 3. letnik bodo lahko napredovali študenti, ki bodo pridobili vseh 60 ECTS 1. letnika in vsaj 45 ECTS 2. letnika ter predstavitvijo osnutka doktorske disertacije. Študenti lahko letnik ponavljajo enkrat, v kolikor bodo opravili vsaj polovico obveznosti tekočega letnika. Skladno z ZVis se lahko status študenta podaljša. Študenti, ki bi dosegali

nadpovprečne rezultate, imajo omogočeno hitrejše napredovanje in zaključek, če je to mogoče in če to potrdi Senat AME-ECM.

b) merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program:

Znanja in spretnosti, ki jih študenti pridobijo formalno, neformalno ali izkustveno pred ali med študijem, se priznavajo glede na ustreznost kompetencam doktorskega programa Arhivske znanosti in se ovrednotijo po ECTS. V kolikor je študent opravil izpite ali druge obveznosti, ki ustrezajo, lahko zaprosi za priznavanje kompetenc oz. obveznosti. Za priznavanje mora študent predložiti dokazila o pridobljenih kompetencah oz. znanju. Za postopek priznavanja se uporabi zakon in Merila za prehode med študijskimi programi, pri vrednotenju pa se uporabi evropski in nacionalni kvalifikacijski okvir. O priznavanju predhodno pridobljenih znanj odloča komisija za študijske zadeve na podlagi vloge študenta in priložene dokumentacije.

c) načini ocenjevanja:

Preverjanje in ocenjevanje znanja ima zavod AME-ECM urejen v Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju znanja, do katerega imajo dostop tako študenti kot učitelji.

Za doktorski program Arhivske znanosti so predvideni načini za preverjanje in ocenjevanje znanja pisni izdelki, predstavitev, ustni izpit, kolegialna recenzija, pisna poročila, predstavitev raziskovalnih poročil. Pri tem vlagatelj ocenjevanja podrobneje ne opredeljuje, navaja zgolj vrste preverjanja in ocenjevanja. Prav tako ni predvidenega pisnega preverjanja znanja, kar bi bilo priporočljivo izvajati. V skladu s pravilnikom se študente ob začetku študija in študijskega leta seznanijo z merili in načini preverjanja in ocenjevanja znanja ter pogoji za napredovanje. Vodena je evidenca preko informacijskega sistema VIS, kjer je študentom na voljo njihov elektronski indeks in se lahko spremlja njihov napredek.

č) pogoji za dokončanje študija:

Študent lahko uspešno zaključi program, ko zbere 120 ECTS, ki jih pridobi v okviru predmetnika ter uspešno zagovarja doktorsko disertacijo v obsegu 60 ECTS, torej mora skupaj zbrati 180 ECTS.

Pogoje in načine dokončanja študijskega programa določa Pravilnik o izvajanju doktorskega študija na AME-ECM.

d) pogoji za dokončanje posameznih delov programa, če jih ta vsebuje:

Gre za študijski program tretje stopnje.*

e) strokovni oziroma znanstveni naslov:

Po uspešno zaključenem študijskem programu in objavi znanstvenega članka diplomant pridobi znanstveni naslov doktorica znanosti/doktor znanosti (okrajšava: dr.).

Pogoji za pridobitev naslova so določeni s Pravilnikom o izvajanju doktorskega študija na AME-ECM.

f) pogoji za prehode med študijskimi programi:

O prehodu med študijskimi programi na individualno za vsako vlogo odloča Komisija za študijske zadeve AME-ECM. Pri tem upošteva ZVis, Merila za prehode med študijskimi programi ter notranje akte zavoda.

Prehodi so možni med študijskimi programi sorodnih področij, ki so veljavni v Republiki Sloveniji in ki ob zaključku zagotavljajo pridobitev (vsaj polovice) primerljivih kompetenc, ki se lahko priznajo na študijskem programu Arhivske znanosti. Glede na obseg priznanih obveznosti Komisija določi, v kateri letnik se lahko študent vpiše.

Kandidat za prehod med študijskimi programi mora vložiti prijavo z vlogo in dokazili. Pod dokazila spadajo predmetnik predhodnega programa, učni načrti opravljenih predmetov, in dokazilo o doseženem uspehu pri tem predmetu.

Pri priznavanju obveznosti Komisija določi obveznosti, ki so priznane in obveznosti, ki jih je še treba izpolniti. Študent ima na odločitev Komisije možnost pritožbe pri Senatu AME-ECM, zoper katerega ni pritožbe.

**(Točka d ne velja za študijske programe tretje stopnje.)*

Prednosti

Vzpostavljen sistem spletnih učilnic, ki omogočajo lažjo dostopnost pri študiju.

Vzpostavljen sistem priznavanja znanj pri prehodih med študijskimi programi.

Sistem Študija na daljavo (ŠND), ki kombinira klasično obliko študija in študija na daljavo na podlagi preteklih izkušenj.

Priložnosti za izboljšanje

Primerno bi bilo preverjanje in ocenjevanja znanja podrobneje opredeliti in morebiti dodati tudi pisno preverjanje znanja.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

So bile odpravljene.

POVZETEK

Program III. stopnje Arhivske znanosti je v osnovi sestavljen v skladu s pravili, ki jih določa slovenska zakonodaja za programe III. stopnje. Poudarek je na klasičnih arhivskih vsebinah in njihovem obravnavanju. Ob oceni programa so bile ugotovljene njegove prednosti in tudi postavljeni predlogi za izboljšanje.

Gre za program, ki predstavlja novost v slovenskem prostoru in sodi v študijski okvir, ki si ga je postavila AME – ECM. Ocenjujemo, da bo takšen program prinesel obogatitev slovenskega visokošolskega izobraževalnega sistema. Ob spremljanju trendov v sodobni arhivistiki, kjer dobivajo pomembno mesto teme s področja digitalizacije, digitalnih povezav/sistemov in drugih novih tehnologij so nakazane nekatere možnosti nadaljnega posodabljanja programa in s tem uvajanja študentov v novo arhivsko okolje. Zagotovljeni so ustrezni materialni pogoji, posebej še IKT in sistem poučevanja na daljavo.

Kot drugi programi, ki jih izvaja ustanova, ima nakazano dobro vpetost v mednarodni prostor in povezave s strokovnimi in znanstvenimi ustanovami z arhivskega področja. To nudi možnost objavljanja znanstvenih dosežkov tako za učitelje kot študente v uveljavljenih mednarodnih periodičnih publikacijah. Zagotovljen je dostop do znanstvenih baz, kar je pomemben okvir za kvalitetno znanstveno delo in bo učiteljem ter študentom

pomagalo pri pridobivanju aktualnih informacij in pri povezovanju s ustanovami v drugih okoljih.

Predvideni sodelavci pri izvajanju programa so hkrati priznani arhivski strokovnjaki in uveljavljeni raziskovalci. Ker je med njimi del že upokojen, menimo, da bo večjo skrb potrebno nameniti iskanju mlajših sodelavcev in hkrati iskati potencialne sodelavce tudi med študenti. Pomembna skrb bo morala veljati pridobivanju novih projektov, ki bodo tematsko povezani z izvajanjem študijskega programa in bodo nudili možnost za vključevanje študentov.

Ker bo šlo za prvo izvajanje programa bo zelo koristno intenzivno spremljanje študijskega procesa in rezultatov, pridobivanje mnenj študentov in okolja, kjer bodo diplomanti našli zaposlitev. Pri tem bo pomembna vloga vodje oz. skrbnika programa. Ker je program po konceptu zelo vpet v mednarodni prostor in bo iz širšega okolja pridobival tudi študente, bo v prihodnje koristno poiskati možnosti komunikacije v tujih jezikih.

Ocenjujemo, da v študijskem programu III. stopnje Arhivske znanosti, ki ga je predložil visokošolski zavod Alma Mater Europaea – Evropski center Maribor (AME-ECM) po pregledu odzivnega poročila in dopolnjene vloge ni ugotovljenih neskladnosti na nobenem izmed petih področij presoje, opredeljenih v Melih za zunanjo evalvacijo.

SUMMARY of the final report

The proposed doctoral study program "Archival Sciences" has been prepared, basically, in accordance with the Slovenian legislature regulating the third level study programs.

The classical elements of archival sciences and their treatments have been emphasized in the program. In its estimation some preferences have been established and some improvement proposals have been given. The program is a new one in Slovenia and is a part of the study framework established by the AME – ECM. In our assessment, the program will enrich the Slovenian high school system.

Following the new trends in the contemporary archival sciences where new importance is given to the digitization, digital links/systems and other new technologies some suggestions have been given for the further development of the program thus introducing students to the new archival context.

Appropriate material conditions are assured, in a special way ICT and possibilities for LD learning. As the other programs organized by the AME – ECM this one is set in the international context and intensive links with the archival scientific and professional institutions. This context offers good possibilities for the publication of the scientific results in the internationally recognized periodicals both for the teachers and students. The institution will provide students with the access to the scientific data bases what represents important framework for good work, offering at the same time to teachers and students access to recent information and to establish links with the similar institutions.

The foreseen teachers and researchers are well qualified in their fields, internationally recognized experts. Since some of them are already retired, in our assessment, the institution should put strong efforts in the search of new younger collaborators, looking for the potential candidates among students. The school should strengthen its efforts to get new projects thematically linked with the implementation of the new program and offering new possibilities for the engagement of students.

Because it is a new program its intensive and prompt evaluation, the evaluation of the results, of the satisfaction of the students and also of the employers' satisfaction will be very useful. The role of the program coordinator will be important. Since the program tends to be internationally connected and new students are supposed to come from the wider region, it will be useful to find new communication possibilities in other languages.

Taking into account the institution's feedback report and the updated application for the program Archival Sciences, it is estimated that the Alma Mater Europaea – European Centre Maribor (AME-ECM) regarding the above mentioned program has no nonconformities with the standards in any of the areas identified in the criteria for the external evaluation.

Prednosti, priložnosti za izboljšanje in večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Prednosti
<p>Izkazana potreba po tovrstnem študiju v slovenskem prostoru. Vpetost ustanove AME-ECM v mednarodni prostor. Večje možnosti sodelovanja v mednarodnem prostoru in objavljanja v že uveljavljenih revijah zaradi že vzpostavljenih mednarodnih povezav. Povezanost nosilcev posameznih predmetov z arhivskimi ustanovami in že pridobljene izkušnje v organiziranju dejavnosti arhivskih ustanov. Priprava zaključnega dela bo študentom s pomočjo mentorjev nudila možnost, da se neposredno povežejo z arhivskimi ustanovami in se vključijo v njihovo delovanje. Manjše število študentov bo omogočalo večjo individualizacijo dela s študenti. Vzpostavljen je sistem spletnih učilnic in zagotovljena sodobna IKT oprema. Opredeljen je sistem študija na daljavo, ki je kombiniran z organiziranimi oblikami študija. Vzpostavljen je sistem priznavanja znanj pri prehodih med študijskimi programi.</p>
Priložnosti za izboljšanje
<p>Svetujemo, da se pri nekaterih predmetih še natančneje opredeli sistem ocenjevanja in razmisli o morebitni pisni obliki preverjanja znanja. Svetujemo, da se študentom omogoči pridobivanje jezikovnih znanj tudi iz obdobja srednjega veka (in ne le iz obdobja antike). Predlagamo, da se vključi nekatere vidike sodobne arhivistike v kakšnega od predmetov ali pa se predvidi predmet, ki bi bil namenjen razvojnim tendencam v sodobni arhivistiki. Predlagali bi, da bi po možnosti oblikovali enak delež predmetov, ki se bodo ukvarjali z analognimi kot digitalnimi vsebinami. Svetujemo načrtno delo za pridobivanje novih projektov in vključevanje študentov v projekte, ki jih izvajajo ustanove, kjer sodelujejo njihovi mentorji. Svetujemo intenzivne spremljanje uresničevanja tako zasnovanega programa, zadovoljstva študentov in končnih rezultatov ter sprotna skrb za uvajanje sprememb. Potrebno bi bilo sistematično spremljanje potreb slovenskega in širšega okolja po strokovnjakih z arhivskega področja in temu ustrezno prilagajanje razpisanih mest. Svetujemo razmislek o zmanjšanju števila obveznih predmetov in o večjem poudarku izbirnim.</p>

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Svetujemo razmislek o zmanjšanju obsega predavanj in povečanju deleža raziskovalnih in projektnih dejavnosti.

Menimo, da bo nujna zelo intenzivna skrb za vključevanje mlajših sodelavcev v izvajanje programa in za večje število polno zaposlenih sodelavcev.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

So bile odpravljene.

Zahvala

Pri nastajanju poročila o programu III. stopnje Arhivske znanosti je bilo ključnega pomena sodelovanje in prispevek, ki sta ga dala prof. dr. Hrvoje Stančić s Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu, in študent Aljaž Sekolovnik. Hvaležen sem jima za dobro sodelovanje in za opravljeno delo. Hvala tudi Zali Sečnik, ki je usklajevala delo skupine strokovnjakov v imenu Nakvisa.

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu